

Datum van inontvangstneming : 29/08/2024

Zaak C-473/24**Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

4 juli 2024

Verwijzende rechter:

Bundesgerichtshof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

27 juni 2024

Verweerster en verzoekster tot „Revision”:

Speyer & Grund GmbH & Co. KG

Verzoekster en verweerster in „Revision”:

Werner & Mertz GmbH

Voorwerp van het hoofdgeding

Bij het Bundesgerichtshof (hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland) aanhangige civiele procedure in laatste aanleg („Revision”), waarin verzoekster en verweerster in „Revision” (hierna: „verzoekster”) met betrekking tot twee producten die onder meer bestaan uit azijnzuur en die zowel als schoonmaakmiddel als ook als levensmiddel kunnen worden gebruikt (zogenoemde dual-use-producten), onder meer vordert dat het verweerster en verzoekster tot „Revision” wordt verboden deze producten als levensmiddelen te adverteren, en dat verweerster wordt verplicht een aantal bepalingen van het Unierecht na te leven.

Aard en onderwerp van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Uitlegging van het Unierecht krachtens artikel 267 VWEU op het gebied van gevaarlijke stoffen en de hygiëne en veiligheid van levensmiddelen

Prejudiciële vragen

1. Moet artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van verordening (EU) nr. 528/2012 aldus worden uitgelegd dat het om als biocide te kwalificeren vereiste beoogde gebruik van een middel het enige of overheersende gebruik moet zijn, of is het voldoende dat een middel ook – zij het ondergeschikt – bedoeld is als biocide?
2. Moet artikel 2, lid 1, tweede zin, juncto bijlage V bij verordening (EU) nr. 528/2012 aldus worden uitgelegd dat een biocide die (ook) bestemd is voor de reiniging van levensmiddelen, als product van productsoort 4 (voeding en diervoeders) in hoofdgroep 1 (desinfecteermiddelen) binnen het toepassingsgebied van verordening (EU) nr. 528/2012 valt?
3. Moet artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), en tweede alinea, van verordening (EU) nr. 528/2012 aldus worden uitgelegd dat een biocide die (ook) bestemd is voor het reinigen/desinfecteren van levensmiddelen uitsluitend binnen het toepassingsgebied van verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne (PB L 139 van 30 april 2004, blz. 1) valt, en dus in het bijzonder niet onder verordening (EU) nr. 528/2012 valt op grond van de uitzondering op de uitzondering die in artikel 2, lid 2, tweede alinea, van die verordening is opgenomen?
4. Moet de in artikel 1, lid 5, onder e), van verordening (EG) nr. 1272/2008 genoemde materiële uitzondering voor levensmiddelen aldus worden uitgelegd dat deze verordening, niettegenstaande deze uitzondering – eventueel mits het beoogde gebruik als biocide overheerst –, van toepassing is op een product dat zowel bedoeld is als levensmiddel in de zin van artikel 2 van verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB L 31 van 1 februari 2002, blz. 1), als als biocide in de zin van artikel 2, lid 1, en artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van verordening (EU) nr. 528/2012?
5. Moet de in artikel 2, lid 6, onder d), juncto titel IV van verordening (EG) nr. 1907/2006 genoemde materiële uitzondering voor levensmiddelen aldus worden uitgelegd dat de toepassing van titel IV op een product als bedoeld in de vierde prejudiciële vraag niet is uitgesloten ondanks deze uitzondering, eventueel mits het beoogde gebruik als biocide overheerst?

Aangevoerde nationale bepalingen

Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb (wet inzake oneerlijke mededinging; hierna: UWG), § 3, lid 1, § 3a en § 8, lid 1 en lid 3, punt 1

Aangevoerde Unierechtelijke bepalingen

Verordening (EU) nr. 528/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het op de markt aanbieden en het gebruik van biociden (PB 2012, L 167, blz. 1; hierna: biocidenverordening), in het bijzonder artikel 1, lid 1, artikel 2, lid 1, tweede zin, juncto bijlage V, artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), en tweede alinea, artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, en lid 2, alsmede artikel 72, lid 1

Verordening (EG) nr. 1272/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 betreffende de indeling, etikettering en verpakking van stoffen en mengsels tot wijziging en intrekking van de richtlijnen 67/548/EEG en 1999/45/EG en tot wijziging van verordening (EG) nr. 1907/2006 (PB 2008, L 353, blz. 1; hierna: CLP-verordening), in het bijzonder artikel 1, lid 5, onder e)

Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH), tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB 2006, L 396, S. 1, zoals gerectificeerd in PB 2007, L 136, blz. 3; hierna: REACH-verordening), in het bijzonder artikel 2, lid 6, onder d)

Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne (PB 2004, L 139, blz. 1), artikel 1, lid 1, en artikel 2, lid 1, onder a)

Verordening (EG) nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden (PB 2002, L 31, blz. 1), artikelen 2, 14 en 16

Richtlijn 2005/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 11 mei 2005 betreffende oneerlijke handelspraktijken van ondernemingen jegens consumenten op de interne markt en tot wijziging van richtlijn 84/450/EEG van de Raad, richtlijnen 97/7/EG, 98/27/EG en 2002/65/EG van het Europees Parlement en de Raad en van verordening (EG) nr. 2006/2004 van het Europees Parlement en de Raad (PB 2005, L 149, blz. 22, zoals gerectificeerd in PB 2009, L 253, blz. 18), artikel 3, leden 1 en 3 alsmede artikel 4

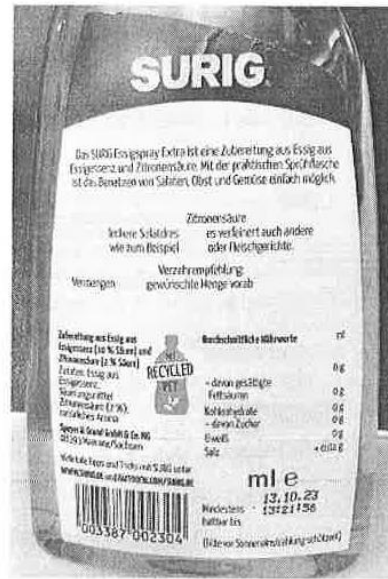
Richtlijn 98/8/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 1998 betreffende het op de markt brengen van biociden (PB 1998, L 123, blz. 1)

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure alsmede voornaamste argumenten van partijen

- 1 Verzoekster verkoopt schoonmaakmiddelen. Verweerster adverteert en verkoopt producten onder het merk „SURIG”, met name de producten „SURIG Essigspray UNIVERSAL” en „SURIG Essigspray EXTRA”. Deze producten zijn chemische mengsels die in ieder geval bestaan uit water en azijnzuur (7,5 %) (SURIG Essigspray UNIVERSAL) respectievelijk water, azijnzuur (10 %) en citroenzuur (1,5 %) (SURIG Essigspray EXTRA). De producten worden verkocht in doorzichtige sprayflacons. Op het etiket zijn naast het merk en de productnaam op de voorgrond onbewerkte groenten te zien en op de achtergrond een glanzend aanrecht. Op een rond zegel op het etiket staat „bewezen voedselkwaliteit”, „100 % plantaardig”, „met gerecycled PET”. De producten zijn vormgegeven zoals hieronder weergegeven:

De etiketten op de achterkant zijn als volgt vormgegeven:

Daarop staat vermeld (voor zover hier relevant):

„[...] Met de praktische sprayflacon is het gemakkelijk om salades, fruit en groenten te bevochtigen. 1 keer sprayen komt overeen met ongeveer 1 ml.”

„[...] niet alleen geschikt is voor smakelijke saladedressings, maar verfijnt ook andere gerechten [...]”.

- 2 Verzoekster is van mening dat het aanbod van de twee producten als levensmiddel in strijd is met het verbod van misleiding, aangezien het feitelijk gaat om schoonmaakmiddelen, en oneerlijk is omdat het in strijd is met de regels inzake marktgedrag van de biocidenverordening, de CLP-verordening en de REACH-verordening.
- 3 Zij verzocht onder meer verweerster te veroordelen tot staking van de volgende handelingen in het handelsverkeer
 - a) de producten „SURIG Essigspray UNIVERSAL” en „SURIG Essigspray EXTRA”
 - aa) als levensmiddel te promoten en/of te doen promoten en/of
 - bb) [...]
 - cc) te adverteren en/of te doen adverteren, zonder daarbij gebruik te maken van de in artikel 72, lid 1, van de biocidenverordening bedoelde vermeldingen, in het bijzonder „Gebruik biociden veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie” en/of
 - b) het product „SURIG Essigspray EXTRA”

- aa) aan te bieden en/of te laten aanbieden, zonder daarbij op de betrokken productetiketten passende waarschuwingen aan te brengen, zoals de CLP-verordening vereist, met betrekking tot de gezondheidsrisico's van deze producten voor de huid en de ogen en/of
- bb) aan te bieden en/of te laten aanbieden zonder daarbij een veiligheidsinformatieblad te verstrekken dat voldoet aan de eisen van artikel 31 juncto bijlage II van de REACH-verordening,

indien en voor zover de producten „SURIG Essigspray UNIVERSAL” en „SURIG Essigspray EXTRA” worden aangeboden en/of in de handel gebracht, zoals weergegeven in bovenstaande afbeeldingen.

- 4 Met haar beroep tot „Revision”, waarvan verzoekster de verwerping vordert, handhaaft verweerster haar vordering tot volledige afwijzing van de vordering van verzoekster.

Korte uiteenzetting van de motivering van de verwijzing

- 5 Het slagen van het beroep tot „Revision” hangt wat betreft de in punt 3 genoemde vorderingen van verzoekster af van de uitlegging van artikel 2, lid 1, tweede zin, juncto bijlage V, artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van de biocidenverordening, artikel 1, lid 5, onder e), van de CLP-verordening en artikel 2, lid 6, onder d), van de REACH-verordening.

Voorafgaande opmerking bij de eerste tot en met de derde prejudiciële vraag

- 6 Wat de veroordeling van verweerster op grond van de in punt 3 genoemde vordering tot staking 1 a) cc) betreft, hangt het slagen van het beroep tot „Revision” af van de vraag of de litigieuze producten biociden zijn in de zin van de biocidenverordening (artikel 3, lid 1, onder a, eerste zin, van de biocidenverordening) en binnen het toepassingsgebied van deze verordening vallen (artikel 2 van de biocidenverordening). Enkel in dat geval zou er sprake zijn van de aangevoerde schending van artikel 72, lid 1, van de biocidenverordening – dat de reclame voor biociden regelt – welke een oneerlijke handeling in de zin van § 3a UWG en een krachtens § 3, lid 1, UWG verboden handeling zou zijn, die in casu wegens het gevaar van recidive een vordering tot staking op grond van § 8, lid 1, eerste zin, UWG in het leven zou roepen, waarop verzoekster zich als concurrent zou kunnen beroepen (§ 8, lid 3, punt 1, UWG). Ook een veroordeling overeenkomstig de in punt 3 genoemde vordering 1 a) aa) is slechts mogelijk indien de litigieuze producten onder de biocidenverordening vallen.

Eerste prejudiciële vraag

- 7 Volgens artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, eerste streepje, van de biocidenverordening wordt voor de toepassing van deze verordening onder „biociden” verstaan alle mengsels (of stoffen) die, in de vorm waarin zij aan de gebruiker worden geleverd, uit een of meer werkzame stoffen bestaan dan wel die stoffen bevatten of genereren, met als doel een schadelijk organisme te vernietigen, af te schrikken, onschadelijk te maken, de effecten daarvan te voorkomen of op een andere dan louter fysieke of mechanische wijze te bestrijden. Volgens artikel 3, lid 1, onder c), van de biocidenverordening wordt onder „werkzame stof” verstaan een stof of micro-organisme met een werking op of tegen schadelijke organismen. Volgens artikel 3, lid 2, onder b), van de biocidenverordening, gelezen in samenhang met artikel 3, punt 2, van de REACH-verordening, wordt onder „mengsel” verstaan een mengsel of oplossing bestaande uit twee of meer stoffen.
- 8 Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie zijn de hoedanigheid van (werkzame) stof, de doelstelling en de werking drie cumulatieve voorwaarden waaraan moet zijn voldaan om een product als biocide te kunnen aanmerken. Het staat aan de bevoegde nationale rechter om na te gaan of dit product voldoet aan alle in laatstgenoemde bepaling gestelde voorwaarden om onder dit begrip te vallen (zie arrest van 14 oktober 2021, Biofa, C-29/20, EU:C:2021:843, punten 23 en 26).
- 9 Tussen partijen in het hoofdgeding is niet in geschil dat is voldaan aan de eerste voorwaarde (hoedanigheid van werkzame stof) en de derde voorwaarde (soort werking) voor de kwalificatie van de hier aan de orde zijnde producten als biociden. Er bestaat behoefte aan verduidelijking van het Unierecht wat betreft de tweede voorwaarde (doelstelling/beoogd gebruik). Het is de vraag of het vereiste beoogde gebruik als biocide het enige of het overheersende gebruik moet zijn, of dat het voldoende is dat een product ook, zij het ondergeschikt, bedoeld is als biocide (dual-use-product).
- 10 In dit verband moet een objectief, voor het publiek herkenbaar gebruik worden verlangd en moet daartoe een totaalbeeld worden gegeven van het product en de aanbiedingsvorm ervan. Volgens de verwijzende rechter is voor de kwalificatie van dual-use-producten als biociden in de zin van artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van de biocidenverordening niet van belang of het gebruiksdoel als biocide het enige of overheersende gebruiksdoel is. Het volstaat veeleer dat het product op zijn minst ook als biocide wordt gebruikt. In het bijzonder moet rekening worden gehouden met de doelstelling om een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van mensen en dieren en van het milieu te waarborgen, die is opgenomen in artikel 1, lid 1, van de biocidenverordening en is gebaseerd op het voorzorgsbeginsel dat ook wordt benadrukt in overweging 3 van de biocidenverordening. Dit hoge niveau van bescherming kan alleen worden gewaarborgd als de bepalingen van de biocidenverordening al van toepassing zijn als een product dat voldoet aan de eerste (hoedanigheid van [werkzame] stof) en

de derde voorwaarde (soort werking) van artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van de biocidenverordening, ten minste ook – zij het niet uitsluitend – bedoeld is als biocide in de zin van de tweede voorwaarde. Deze conclusie vindt steun in het feit dat het Hof van Justitie van de Europese Unie eraan heeft herinnerd dat de enkele aanwezigheid van een werkzame stof als zodanig in een product een gevaar voor het milieu kan opleveren (zie arrest van 14 oktober 2021, Biofa, C-29/20, EU:C:2021:843, punt 35).

Tweede prejudiciële vraag

- 11 Overeenkomstig artikel 2, lid 1, van de biocidenverordening zou deze bovendien reeds van toepassing kunnen zijn, omdat de litigieuze producten kunnen worden ingedeeld in de catalogus van soorten biociden die vallen onder de biocidenverordening in overeenstemming met artikel 2, lid 1, tweede zin, juncto bijlage V van de biocidenverordening. In dit verband rijst echter nog de vraag of artikel 2, lid 1, tweede zin, juncto bijlage V van de biocidenverordening aldus moet worden uitgelegd dat een biocide dat (ook) bestemd is voor het reinigen van levensmiddelen, als product van productsoort 4 (voeding en diervoeders) in hoofdgroep 1 (desinfecteermiddelen) binnen het toepassingsgebied van de biocidenverordening valt.
- 12 Volgens artikel 2, lid 1, eerste zin, van de biocidenverordening is deze verordening van toepassing op biociden en behandelde voorwerpen. Artikel 2, lid 1, tweede zin, van de biocidenverordening verwijst naar bijlage V, die een lijst bevat van de onder deze verordening vallende soorten biociden, met een omschrijving daarvan. Bijlage V vermeldt als hoofdgroep 1 „desinfecteermiddelen”. In de inleidende zin van deze hoofdgroep staat dat schoonmaakmiddelen die geen biocidale werking beogen, met inbegrip van vloeibare wasmiddelen, waspoeders en soortgelijke producten, niet onder deze productsoorten vallen. Onder de vervolgens genoemde „Productsoort 4: Voeding en diervoeders” vallen producten voor desinfectie van uitrusting, houders, eet- en drinkgerei, oppervlakken of pijpleidingen voor de productie, het vervoer, de opslag of consumptie van voedingsmiddelen of diervoeders (met inbegrip van drinkwater) voor mens en dier. Bovendien worden daar vermeld producten voor het impregneren van materialen die in contact kunnen komen met voedsel.
- 13 De vraag of producten die (ook) bedoeld zijn voor het reinigen/desinfecteren van voedingsmiddelen zelf, onder productgroep 4 van hoofdgroep 1 van bijlage V bij de biocidenverordening vallen, kan niet eenduidig worden beantwoord.
- 14 De uitgebreide lijst van productsoorten in bijlage V bij de biocidenverordening zou een uitputtende opsomming kunnen zijn. Bovendien zou uit de vermelding (uitsluitend) van producten voor het desinfecteren van drinkwater als productsoort 5 in de hoofdgroep 1 kunnen worden afgeleid dat producten voor het reinigen van andere voedingsmiddelen niet onder de verordening zouden moeten vallen.

- 15 Volgens de verwijzende rechter moet echter veeleer worden aangenomen dat producten voor het reinigen en desinfecteren van voedingsmiddelen onder productsoort 4 van hoofdgroep 1 van bijlage V bij de biocidenverordening vallen:
- 16 (1) Volgens de bewoordingen ervan omvat productsoort 4 producten voor desinfectie van oppervlakken voor de consumptie van voedingsmiddelen voor mensen. Dit omvat de desinfectie van voedseloppervlakken. Bovendien omvat de onder productsoort 4 vallende categorie „voeding en diervoeders” ook voedingsmiddelen zelf.
- 17 (2) De systematische context van de norm pleit voor een ruim toepassingsgebied. Volgens overweging 18 van de biocidenverordening zijn de beschrijvingen van de productsoorten slechts indicatief. Er kan dan ook niet van worden uitgegaan dat de opsomming uitputtend is.
- 18 (3) Uit de uitlegging van de betekenis en het doel van de bepaling blijkt ook dat producten voor het reinigen van voedingsmiddelen onder productsoort 4 vallen. Alleen op deze manier kan voldoende recht worden gedaan aan het voorzorgsbeginsel dat tot doel heeft de gezondheid van mensen en dieren en het milieu veilig te stellen (artikel 1, lid 1, tweede zin, van de biocidenverordening).
- 19 (4) De verwijzing naar productsoort 5 „drinkwater”, dat producten omvat die worden gebruikt om drinkwater voor mens en dier te desinfecteren en waaruit zou blijken dat producten voor het reinigen van „andere voedingsmiddelen” niet binnen het toepassingsgebied van de verordening vallen, is evenmin overtuigend. Dit blijkt reeds uit het beginsel van scheiding tussen enerzijds de categorie „voeding en diervoeders” (productgroep 4) en anderzijds „drinkwater” (productgroep 5) in de productgroepen van bijlage V bij de biocidenverordening.
- 20 (5) Het feit dat productsoort 20 uit de (voorgaande) richtlijn 98/8 niet is overgenomen in de biocidenverordening is evenmin van belang. Volgens overweging 23 van de biocidenverordening vallen producten voor de conservering van voedingsmiddelen of diervoeders door het tegengaan van schadelijke organismen, die voorheen productsoort 20 uitmaakten, onder verordeningen die in casu niet van toepassing zijn.
- 21 (6) Voor zover in bijlage V schoonmaakmiddelen die geen biocidale werking „beogen”, volgens de inleidende zin van „Hoofdgroep 1: Desinfecteermiddelen” uitgesloten zijn van deze productsoorten, kan worden aangenomen dat, in overeenstemming met artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van de biocidenverordening, het – objectief – beoogde gebruik van het product bedoeld is. Dit blijkt uit de Engelse en de Franse taalversie, die op dit punt geen verschillende begrippen gebruiken, maar zowel in artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van de biocidenverordening als in de inleidende zin van hoofdgroep 1: desinfecteermiddelen spreken van „intended to/intention” respectievelijk „destiné/destinés”

Derde prejudiciële vraag

- 22 Voor zover de producten in beginsel binnen het toepassingsgebied van de biocidenverordening vallen, heeft ook de uitlegging van de uitzondering overeenkomstig artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), van de biocidenverordening en de uitzondering op de uitzondering overeenkomstig artikel 2, lid 2, tweede alinea, van de biocidenverordening verduidelijking. De vraag rijst of artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), en artikel 2, lid 2, tweede alinea, van de biocidenverordening aldus moeten worden uitgelegd dat een biocide dat (ook) bestemd is voor reiniging/desinfectie van levensmiddelen, uitsluitend binnen het toepassingsgebied van verordening nr. 852/2004 valt en in het bijzonder niet valt binnen het toepassingsgebied van de biocidenverordening via de uitzondering op de uitzondering zoals voorzien in artikel 2, lid 2, tweede alinea, van de biocidenverordening.
- 23 Krachtens artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), van de biocidenverordening is de biocidenverordening, tenzij in deze verordening of andere wetgeving van de Unie uitdrukkelijk anders is bepaald, niet van toepassing op biociden of behandelde voorwerpen die binnen het toepassingsgebied van verordening nr. 852/2004 vallen. Overeenkomstig artikel 2, lid 2, tweede alinea, van de biocidenverordening is deze verordening, onverminderd de eerste alinea, indien een biocide onder het toepassingsgebied van een van de in de eerste alinea genoemde instrumenten, dus ook van verordening nr. 852/2004, valt en het bestemd is voor doeleinden die niet door die instrumenten wordt gedekt, ook van toepassing op dat biocide voor zover die instrumenten deze doeleinden niet dekken.
- 24 Verordening nr. 852/2004 regelt de productie en verwerking van levensmiddelen. De basisregels ervan vormen de algemene basis voor de hygiënische productie van alle levensmiddelen (overweging 5). Krachtens artikel 1, lid 1, eerste alinea, van verordening nr. 852/2004 stelt deze verordening algemene hygiënevoorschriften op het gebied van levensmiddelen voor exploitanten van levensmiddelenbedrijven vast, waarbij met name rekening wordt gehouden met bepaalde nader omschreven beginselen. Krachtens artikel 1, lid 1, tweede alinea, van verordening nr. 852/2004 is deze verordening van toepassing op alle stadia van de productie, verwerking en distributie van levensmiddelen, alsmede op de uitvoer, en laat zij meer specifieke voorschriften inzake voedselhygiëne onverlet. Volgens artikel 2, lid 1, onder a), van verordening nr. 852/2004 wordt onder „levensmiddelenhygiëne” verstaan de maatregelen en voorschriften die nodig zijn om de aan een levensmiddel verbonden gevaren tegen te gaan en de geschiktheid van een levensmiddel voor menselijke consumptie te waarborgen, met inachtneming van het beoogde gebruik. De bijlagen I en II bij de verordening bevatten de algemene hygiënevoorschriften voor exploitanten van levensmiddelenbedrijven, waaronder in bijlage II, hoofdstuk IX, voorschriften voor levensmiddelen, die bijvoorbeeld voorzien in adequate maatregelen voor de bestrijding van schadelijke organismen (punt 4, eerste zin).

- 25 Op grond daarvan kan een biocide dat, zoals de litigieuze producten, (ook) bestemd is voor het reinigen van levensmiddelen, binnen het toepassingsgebied van verordening nr. 852/2004 vallen omdat het kan worden gebruikt in het kader van de levensmiddelenhygiëne – bijvoorbeeld ter bestrijding van schadelijke organismen – in de zin van deze verordening.
- 26 De toelaatbaarheid van het gebruik van biociden voor reiniging en desinfectie is niet geregeld in verordening nr. 852/2004. Het is daarom twijfelachtig of alle biociden die in de levensmiddelenhygiëne in de zin van verordening nr. 852/2004 worden gebruikt en voor dit doel (ook) bestemd zijn, daadwerkelijk van het toepassingsgebied van de biocidenverordening zijn uitgesloten op grond van de uitzondering zoals voorzien in artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), van de biocidenverordening. Dit wordt tegengesproken door het feit dat in bijlage V bij de biocidenverordening, met productgroep 4 „Voeding en diervoeders” van hoofdgroep 1 „desinfecteermiddelen”, producten voor desinfectie in de voedingsmiddelen- en diervoedersector uitdrukkelijk worden genoemd als productsoort van biociden in de zin van artikel 2, lid 1, tweede zin, van de biocidenverordening. Hieruit zou kunnen worden afgeleid dat desinfecteermiddelen ook op het gebied van de voedselproductie en in tegenstelling tot andere instrumenten onder de biocidenverordening moeten vallen. In de biocidenverordening wordt derhalve ook rekening gehouden met de risico's van het gebruik van biociden voor mensen, dieren en het milieu in de context van de voedselproductie.
- 27 Bij de afbakening van de respectieve toepassingsgebieden van de biocidenverordening en verordening nr. 852/2004 zou kunnen worden uitgegaan van de vraag of verordening nr. 852/2004 het betrokken biocide en het gebruik ervan aan een specifiekere of uitputtende regelgeving onderwerpt, bijvoorbeeld omdat het specifieke risico's voor de levensmiddelenhygiëne met zich meebrengt. Voor biociden die, zoals in casu, worden gebruikt om levensmiddelen te desinfecteren, vormt verordening nr. 852/2004 geen specifiekere regeling. De toelaatbaarheid van het gebruik van (specifieke) biociden als reinigings- en desinfecteermiddel voor productiefaciliteiten en -apparatuur is evenmin specifiek of uitputtend geregeld in verordening nr. 852/2004. Deze verordening bevat veeleer alleen algemene hygiënevoorschriften.

Geen algemene toepassingsuitzondering in de biocidenverordening voor levensmiddelen

- 28 De biocidenverordening voorziet alleen in uitdrukkelijke uitzonderingen voor bepaalde soorten levensmiddelen (zie artikel 2, lid 2, eerste alinea, onder e), f) en g), en lid 5, onder a), van de biocidenverordening). Verder moeten levensmiddelen zonder beperkingen onder de biocidenverordening vallen. Artikel 2, lid 2, eerste alinea, van de biocidenverordening bevat geen algemene uitzondering voor levensmiddelen in de zin van verordening nr. 178/2002.

- 29 Ook artikel 25, eerste zin en tweede zin, onder a), juncto bijlage I van de biocidenverordening pleit ervoor dat de biocidenverordening ook van toepassing kan zijn op levensmiddelen, in het bijzonder azijn.

Vierde prejudiciële vraag

- 30 Verweersters beroep tot „Revision” tegen de veroordeling op grond van stakingsvordering 1 b) aa) moet worden toegewezen indien de litigieuze producten niet binnen het toepassingsgebied van de CLP-verordening vallen. In dit verband rijst de vraag of de uitzondering voor levensmiddelen van artikel 1, lid 5, onder e), van de CLP-verordening aldus moet worden uitgelegd dat de CLP-verordening van toepassing is op een product dat zowel is bedoeld als levensmiddel in de zin van artikel 2 van verordening nr. 178/2002 als als biocide in de zin van artikel 2, lid 1, artikel 3, lid 1, onder a), eerste zin, van de biocidenverordening, niettegenstaande deze uitzondering, eventueel mits het beoogde gebruik als biocide overheerst.
- 31 Het product „SURIG Essigspray EXTRA” is een mengsel in de zin van artikel 2, eerste alinea, punt 8, van de CLP-verordening dat gevaarlijk is overeenkomstig artikel 3, eerste alinea, bijlage I, deel 3.2.3.3.3, gelezen in samenhang met tabel 3.2.3 van de CLP-verordening. Het is echter de vraag of de toepassing van de CLP-verordening wordt uitgesloten door de uitzondering in artikel 1, lid 5, onder e), van de CLP-verordening.
- 32 Krachtens artikel 1, lid 5, onder e), van de CLP-verordening is de CLP-verordening niet van toepassing op levensmiddelen in de zin van verordening nr. 178/2002 die voor de eindgebruiker bestemde stoffen en preparaten in afgewerkte vorm zijn. Volgens de bewoordingen van deze uitzondering is deze van toepassing, aangezien het product „SURIG Essigspray EXTRA” (ook) een levensmiddel is in de zin van artikel 2 van verordening nr. 178/2002. De uitzondering kan niet beperkt worden uitgelegd voor producten die – zoals in casu – niet alleen als levensmiddel, maar ook, en mogelijk overwegend, als biocide bedoeld zijn. Anders dan bij de biocidenverordening, die geen duidelijke uitzondering bevat voor levensmiddelen in de zin van artikel 2 van verordening nr. 178/2002, verzetten de duidelijke bewoordingen van artikel 1, lid 5, onder e), van de CLP-verordening en overweging 11 van de CLP-verordening zich daartegen. Op grond daarvan is de verordening in beginsel van toepassing op alle stoffen en mengsels die in de Gemeenschap worden geleverd, behalve als in andere communautaire wetgeving specifiekere indelings- en etiketteringsvoorschriften zijn vastgelegd, zoals – in casu – verordening nr. 178/2002. Aangezien artikel 14, lid 1, van verordening nr. 178/2002 voedselveiligheidsvoorschriften bevat, waaronder een verbod op het in de handel brengen van gevaarlijke levensmiddelen, en artikel 16 van verordening nr. 178/2002 een verbod van misleiding met betrekking tot de etikettering, de reclame en de aanbiedingsvorm van levensmiddelen bevat, bevat deze verordening specifiekere voorschriften voor de indeling en etikettering van

levensmiddelen, zodat zij volgens de verwijzende rechter op dit punt voorrang heeft boven de CLP-verordening.

Vijfde prejudiciële vraag

- 33 Verweersters beroep tot „Revision” tegen de veroordeling op grond van stakingsvordering 1 b) bb) moet worden toegewezen indien de litigieuze producten niet binnen het toepassingsgebied van de REACH-verordening vallen. Ook in dit verband rijst de vraag of de uitzondering voor levensmiddelen overeenkomstig artikel 2, lid 6, onder d), juncto titel IV van de REACH-verordening aldus moet worden uitgelegd dat de toepassing van titel IV op een product in de zin van de vierde prejudiciële vraag niet is uitgesloten niettegenstaande deze uitzondering – eventueel mits het beoogde gebruik als biocide overheerst.
- 34 Krachtens artikel 2, lid 6, onder d), van de REACH-verordening is titel IV niet van toepassing op levensmiddelen of veevoeder overeenkomstig verordening nr. 178/2002 die voor de eindgebruiker bestemde preparaten in afgewerkte vorm zijn. Titel IV van de REACH-verordening bevat ook artikel 31, lid 1, onder a), op grond waarvan de leverancier van een stof of preparaat de afnemer van de stof of het preparaat een overeenkomstig bijlage II opgesteld veiligheidsinformatieblad verstrekt indien de stof of het preparaat voldoet aan de criteria voor indeling als gevaarlijk overeenkomstig de CLP-verordening.
- 35 De uitzondering overeenkomstig artikel 2, lid 6, onder d), van de REACH-verordening voor titel IV is volgens de bewoordingen ervan relevant. Het lijkt twijfelachtig of deze, in strijd met de duidelijke bewoordingen ervan, gelet op de doelstellingen van de REACH-verordening, namelijk het waarborgen van een hoog niveau van bescherming van de gezondheid van de mens en het milieu (zie overweging 1), restrictief kan worden uitgelegd in het geval van dual-use-producten zoals de litigieuze „SURIG Essigspray EXTRA”.